

Středoškolská technika 2023

Setkání a prezentace prací středoškolských studentů na ČVUT

Salafismus

Aneta Drekslerová

Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník

náměstí Jana Žižky 186, 269 01 Rakovník

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí mé ročníkové práce Markétě Syrovátkové za odborné vedení a poskytnutí cenných rad a informací, a také za čas, který mi věnovala. Dále tímto děkuji svému otci Jiřímu Drekslerovi, který mi věnoval odborné texty, ze kterých jsem mohla čerpat a jeho poskytnutí znalostí a zkušeností v dané problematice.

Anotace

Tato práce se zabývá problematickou ideologií salafijou (salafismem). Ve své práci zkoumám počátky samotné myšlenky až u samého zrodu islámské víry. Zabývám se špatným chápáním a vykládáním historických a současných textů, ideologiemi mnoha myslitelů a teologů, které formovaly spousty radikálních větví islámu.

Klíčová slova

Salafismus; wahhábismus; islám; ideologie

Annotation

This seminar work deals with the problematic ideology of salafija (Salafism). In my work, I examine the beginnings of the idea itself, all the way to the very birth of the Islamic faith. I deal with the misunderstanding and interpretation of historical and contemporary texts and the ideologies of many thinkers and theologians that have shaped many radical branches of Islam.

Keywords

Salafism, Wahhabism, Islam, ideology

Obsah

1	ÚVOD	5
2	SALAFISMUS	6
2.1	Ahmad Ibn Hanbal	10
2.2	Ahmad Ibn Tajmíja	11
2.3	Wahhábismus	13
2.4	Muslimské bratrstvo	17
3	SOUČASNÝ SALAFISMUS	20
4	ZÁVĚR	24
5	POUŽITÁ LITERATURA	26
6	SEZNAM OBRÁZKŮ	27

1 ÚVOD

Jako téma své ročníkové práce jsem si zvolila salafismus, jelikož mě dané téma velmi zajímalo a částečně bych svou prací chtěla poukázat na mnoho konfliktů, které se ve světě dějí, jenž ohrožují a dělí naši společnost prostřednictvím všech radikálních směrů vzniklých z myšlenek a názorů spousty horlivých, ortodoxních a hluboce věřících radikálů. Ať už přímo u zrodu islámské víry, ve středověkém myšlení či v novodobých dějinách nejen arabského světa.

Ve své práci začínám v dobách Ahmada ibn Hanbala, popisuji jeho život a vyzdvihuji některé životní události týkající se studia a literárního díla, ale především založení hanbalovské právní školy. Pokračuji tzv. hanbalovským učencem Ibn Tajmíjou, který je řazen mezi přední postavy sunnitského islámu, zaměřuji se na jeho myšlenky a ideologie, zmiňuji jeho boj proti herezím a v neposlední řadě píši o díle Wásitské vyznání, jenž se stalo základem salafismu a wahhábismu.

Ve spojitosti s wahhábismem popisuji okolnosti vzniku Saudské Arábie, a především provázanost učení Abdulwahhába s rodem Saudů.

Co se týče dvacátého století, poukazuji na rapidní nárůst popularity salafíjského islámu skrz Muslimské bratrstvo a jejího zakladatele Hassana al-Bannu, spolu s jejím členem Sayyidem Qutbem.

V současné době jednadvacátého století se počet stoupenců salafismu zdatelně rozrůstá, můžeme se setkat s nebezpečím této ideologie jak na internetu, tak v běžném životě. Na rozdíl od předešlých let i mimo Arabský poloostrov, kdy sledujeme pronikání salafíji nejen do okolních evropských států, ale i k nám do České republiky. V Německu jako nejvýraznější osobnost salafismu můžeme vidět Pierra Vogla, u nás například Sámera Shehadeha či jeho bratra Omara.

2 SALAFISMUS

Al-Salaf al-Salih (zbožní předchůdci)

Salafíja, návrat k učení prvních generací muslimů, je hnutí islámského reformismu, které se koncentrovalo na konci 19.století. Důsledkem západní koloniální nadvlády toužili muslimové po obrodě islámu. Mnozí z nich ji viděli v návratu k čistotě islámu prvních generací muslimů a návratu ke Koránu.

Tato salafistická tendence se však neobjevuje poprvé až v 19. století, ale našli bychom ji po celou dobu islámu, a to i u samotného zrodu islámské víry. Salafismus by se dal rozdělit do období klasické salafíje, předmoderní, moderní a současné.

Základ tohoto hnutí je doslovné lpění na praktikování „čistého“ islámu takzvaných „ctihodných předků“ (as-salaf as sálíh). Islámští učenci se shodují na tom, že jsou jimi myšleni současníci proroka Muhammada a generace vedoucí až k ibn Hanbalovi.

Vysvětlení pojmu salafíja je v celé šíři dosti komplikované, a to z toho důvodu, že nemůže být vymezen jednou konkrétní skupinou a ani jej nelze zařadit do určité doby. Stoupenci tohoto hnutí následují různé náboženské vzory, ať už je to ibn Hanbal či Muhammad Abdulwaháb. Tato ideologie se v průběhu času měnila a vyvíjela, protože byla nucena reagovat na rozdílné výzvy. V současné době je termín salafíja chápán v souvislosti s puritánským, velmi konzervativním islámským proudem, odmítá jakoukoliv formu modernismu.¹

Pokud mluvíme o salafismu je ovšem nutné si vysvětlit, kdo jsou to tedy salafisté (ahl as-sunna wa l-džamá'a, muwahhidún, salafíjún). Ve své podstatě to jsou radikální a kritičtí věřící, odmítají nacionalismus, vlastenectví tzv. přidružování – jediným spojujícím článkem má být islám – jednotná islámská obec (umma). Kritizují i jiné formy islámu, jenž pokládají za nelegitimní. Dále nesouhlasí s navštěvováním hrobů svatých a proroků (súfismus) nebo s oslavováním narození proroka Muhammada (Mawlid). Odtud pramení posměšné označení šíitů quburiyyun (uctívači hrobů). Sunnité jsou na oplátku přezdívaní rafidis (odmítači).

Toto typické chování salafitů vůči jiným islámským skupinám je tzv. snaha o očištění pravé islámské víry od kacírství a inovace. (salafitský absolutismus)

Představitelé a vyznavači salafíji jsou ve společnosti dobře viditelnými, mají tradiční vzhled (ghutra – typická pokrývka hlavy, nepěstěný plnovous), stejné vystupování, rétoriku, konzervatismus je u nich patrný ve všech aspektech života, a mladší šířitelé víry jsou aktivní především v médiích, vedou pořady, a to dokonce i v angličtině, cílí tak nejenom na arabskou komunitu.

¹ ŘEHÁKOVÁ, Marie: Salafismus v Německu, diplomová práce, Plzeň, ZČU, Fakulta filozofická, 2015

Obr. 1: Badr, 'Abd ar-Razzáq al-'Abbád – ukázka tradičního vzhledu

Al-Walá wa al-Bará (loajalita a popření) – přesvědčení či nebezpečná zásada, která se stala učením, pojednává o nutném otevírání se věřícím a distancování se od nevěřících, nutnost vyhýbat se jim a nenávidět je. Právě toto typické chování je bráno, jako vedoucí k fundamentalismu a extrémismu.

Chování k rodině

Chování k manželce vychází z přísných salafijských zásad, může se projevovat prostřednictvím nuceného nošení hidžábu či dokonce niqábu, zákazu, aby byla kdekoliv zaměstnána, aby studovala či vycházela z domu bez manžela, stýkala se s někým bez manželova povolení (dokonce i s jinými muslimkami i příslušníky vlastní rodiny), omezení sportování a koupání na veřejných místech. Dokonce je schvalováno bití manželky, pokud zcela neplní manželovy představy nebo mu odporuje. Podle islamistické teologie musí být vždy laskavá, pokorná, trpělivá a nesmí si na manžela stěžovat.

Přístup k dětem je rovněž zasažen ideologií, zde se objevuje snaha o „správnou“ islámskou výchovu. Představující omezování zábavy, striktní trvání na dodržování zákazu konzumace vepřového už od narození (např. i želatinové bonbóny jsou nepřijatelné). Problémem je i společné vyučování dívek a chlapců. Je zde i časté oddělování dětí od těch nemuslimských, panují zde přísné zákazy bavit se s nimi. To vše společně se vštěpováním věrouky podle netolerantní islamistické ideologie.

Obr. 2, 3, 4: Salafisté – rodina, výchova a oblékání

Uznávané prameny

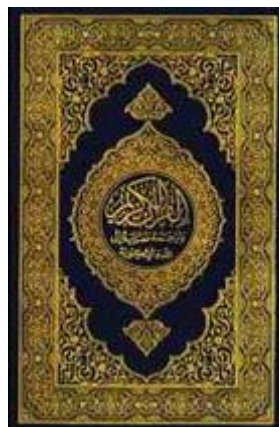
Salafisté uznávají pouze tři literární prameny. Vše ostatní považují za nelegitimní a nepřipustné.

1. Korán
2. Sunna
3. Konsensus

Boží atributy nejsou interpretovány metaforicky, ale člověk by měl přijmout doslovná slova písma svatého bez dotazování na jejich skutečný význam spadající do hrubého anthropomorfismu.

Korán

(arabsky القرآن 'al-Qur'ān', doslova: "recitace")

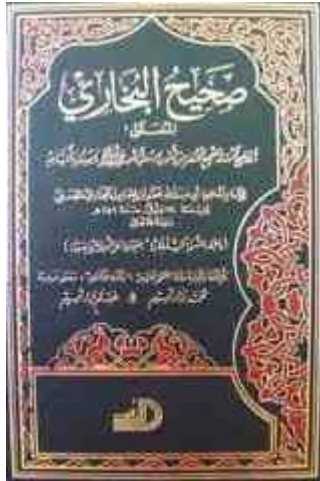
Obr. 5, 6: Korán

Muslimové věří, že verše Koránu byly Muhammedovi nadiktovány andělem Gabrielem, jako zprávy od jediného Boha Alláha. Obzvláště mezi salafisty je přísně zakázáno připisovat písmo svaté jiným autorům či tvrdit, že Korán jsou slova Muhammedova. Verše Koránu nelze zpochybňovat, upravovat či nežít v souladu s nimi.

Nutno dodat, že Korán je psán nevšedním způsobem a na světě téměř neexistují obdobné texty. Jednotlivé verše lze vykládat mnoha způsoby, jsou psány tak, že si z nich každý může vyvodit zcela jiný závěr a ponaučení. Právě salafisté jsou ti, kteří berou v potaz každé slovo, z čehož pramení pocit splnit jakési poslání tzv. očistu islámské víry.

Sunna

(arabsky سنة, doslovně „cesta“ nebo „zvyk“)

عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ يَقُولُ: بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ
الزَّكَاةِ وَحَجِّ الْبَيْتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ
وَمُسْلِمٌ.

Obr. 7, 8: Ukázka Sunny

Sunna je jakýmsi souborem výroků a činů Mohammeda. Odůvodnění a využívání sunny jako dalšího pramene můžeme nalézt již v Koránu.

Verše 33: 21 a 38 a 7:158 vybízejí věřící, aby následovali svého Proroka jako živoucí příklad vhodného chování. Některé sekty a myšlenkové školy vidí sunnu na stejném úrovni, jako je Korán, veškeré Mohammedovo chování pokládají za vnuknuté bohem.

Dnes je brána jako doplněk Koránu či jako jeho vysvětlení. Raní myslitelé naopak hodnotili sunnu velmi nízko, pro nevalnou věrohodnost většiny hadísů.

Ijma

(arabsky: إجماع)

Je arabský termín odkazující na konsensus nebo dohodu islámské komunity ohledně islámského práva. Je vývojově třetí ze čtyř pilířů islámu, zákonodárné metodiky (korán, tradice, analogie). Opírá se o tezi, podle níž nejzbožnější a nejvzdělanější reprezentanti obce se nemohou shodnout na omylu a jednat v rozporu s boží vůlí.²

² GOPAL, Jaya: Islám, Praha: Naše Vojsko 2017, ISBN 978-80-206-1653-1

V Koránu:

Imám Al-Shafi'i byl jednou osloven starým mužem a byl požádán o důkaz Ijmy z Koránu. Imám Al-Shafi'i si vzal otázku domů, kde začal třikrát recitovat celý Korán. Při třetí recitaci narazil na verš v Sura An-Nisa.

"A kdokoli se vzepře Poslu poté, co se jim vedení stalo jasným a následuje jinou cestu, než je cesta věřících, necháme je usilovat o to, co si zvolili, a pak je spálíme v pekle – jaký zlý konec!"

2.1 Ahmad Ibn Hanbal

Narozen roku 780 n.l., zemřel roku 850 n.l. Imám Ibn Hanbal se narodil v iráckém Bagdádu v rodině vojenského velitele sloužícího v armádě Ábasovského chalífátu.

Vystudoval islámské právní vědy u islámského soudce a teologa Abú Jusufa, který sám byl žákem Abú Hanify, jednoho z nejuznávanějších muslimských teologů a zakladatelů hanafijského směru výkladu islámu. Poté Ahmad Ibn Hanbal cestoval po muslimském světě a shromažďoval výroky přisuzované zakladateli islámu Mohammedovi. Díky těmto znalostem se stal hlavní autoritou hadíthů, zanechal po sobě obsáhlou encyklopedii al-Musnád.

Po letech strávených na cestách se vrátil do Bagdádu. Proslul jako zakladatel hanbalovské právní školy, nejortodoxnější ze čtyř tradičních islámských právních škol.

Po svém návratu do Bagdádu se dostal do konfliktu s ábasovským chalífou al-Mamunem a jeho nástupci. Chalífa al-Mamun v roce 833 n.l. zavedl inkvizici (mihna – utrpení), jenž měla vnutit všem muslimům názor, že Korán je stvořený lidskýma rukama. Tento názor zastávali muslimští racionalisté zvaní mutazilci. Tato inkvizice trvala zhruba 15 roků, jelikož nástupce al-Mutawakkil přijal zcela opačný názor Ibn Hanbala a začal ho prosazovat. Inkvizice byla ukončena, a naopak začali být pronásledováni ti muslimové, kteří nezastávali názor o Koránu jako doslovné řeči Alláha, který se stal dogmatem všech směrů ortodoxního islámu.

Životní odkaz

Názory imáma Ibn Hanbala se tak staly základem i pro nejortodoxnější výklady islámu a odvolávají se na ně nejméně tolerantní směry islámské ortodoxie a různé konzervativní skupiny, například salafité a wahhábité. Sám imám Hanbal zemřel v Bagdádu, při pohřbu se mu dostalo význačných poct jako významnému muslimskému teologovi.³

³ IBN HANBAL, Imám, AL-BARBAHÁRÍ, Imám: Základy islámu a jejich výklad, Pstruž: Lukáš Lhořan 2021, ISBN 978-80-88352-06-8

2.2 Ahmad Ibn Tajmíja

Narozen roku 1263, zemřel 1328. Ahmad Ibn Tajmíja se narodil v Harranu, dnešním Turecku. Pocházel z rodiny významných hanbalovských učenců.

Od mládí studoval tradiční právní disciplíny, hadíthy a koránskou exegezi. Výklad Koránu pak v dospělosti vyučoval. I když byl primárně vzdělán v hanbalovském právním směru, tak studoval i další právní školy. Mimo to, studoval významné islámské autory a rozšířil si obzor i mimo právo, teologii a filozofii. Jednoznačně lze tvrdit, že to byl mimořádný učenec s širokým záběrem.⁴

Za zdroje práva považoval Korán a sunnu. Konsensus a analogie byly podřízeny, princip konsensu bylo možné aplikovat jen tam, kde neexistoval precedens v Koránu a sunně. Stejně tak analogie byla použitelná pouze tam, kde nebylo možné užít jinou metodu a obdobná situace již existovala bylo možné z ní vycházet.

Nelze opomenout, že Ibn Tajmíja neúnavně opakuje, jak nutné je, držet se následující zásady, a to, že lidské uvažování je podřazené primárním náboženským textům Koránu a sunny.

Ibn Tajmíja je glorifikován pro své úsilí o restaurování sunny a odporem proti herezím. Je nazýván obnovitelem náboženství, ve jménu návratu ke kořenům islámské víry.

Již Abú Dawúda tvrdil, že v každém století bude seslán obnovitel islámu,

Ibn Tajmíjova díla byla převážně dogmatická, což vedlo k utvoření ideového pilíře salafijského islámu.

Nejvýznamnějším dílem se stalo Wásitské vyznání, jeho ústřední myšlenkou je, že v soudný den bude spasena jen jedna skupina věřících, a to tzv. lid sunny a pospolitosti. Cestou ke spáse je tradiční víra. Víra v Boha, anděly, proroky, písmo, vzkříšení mrtvých, osud zlý i dobrý. Ibn Tajmíja si zakládá na způsobu vnímání Boha a jeho přívlastků. Právě toto je jeden z nejfundamentálnějších prvků salafijské teologie, tvrdí, že to je víra v to, jak je Bůh popsán v Koránu, to, jak jej popsal Mohammed. Jinými slovy o Bohu víme jen to, co je v textech, jedná se tedy o pozitivní přístup k poznání. V rozvinutí, tato metoda zaujímá středovou pozici mezi dvěma krajními extrémy, vlastnosti Boha chápe doslovně, nikoliv metaforicky, ale současně se snaží vyhýbat antropomorfním představám a zakazuje představivost a přirovnání.

Ibn Tajmíja nahlíží na džihád jako na jeden z nejdůležitějších pilířů víry, z toho pak plyne povinnost pro každého muslima, jako jednotlivce, tak pro celou ummu, celou společnost muslimů, je to individuální i kolektivní povinnost. Ve svých pracích dokládá právní závaznost

⁴ MENDEL, Miloš: Džihád-islámské koncepce šíření víry, Brno, Atlantis 2010, ISBN 978-80-7108-316-0

džihádu pro každého muslima a opírá je, jak jinak než citacemi následujících veršů z Koránu z meínského období.⁵

Korán 2:216 – Kráva

„Předepsáno jest vám válčení, avšak vy cítíte k němu odpor: možná, že máte rádi něco, co jest vám ke škodě. A Bůh ví to, avšak vy toho nevíte.“

Korán 2:193 – Kráva

„A bojujte proti nim, dokud nebude konec svádění víry a dokud nebude všechno náboženství patřit Bohu. Jestliže však přestanou, pak skončete nepřátelství, ale ne proti nespravedlivým.“

Korán 8:39 – Kořist

„I bojujte proti nim, dokud nebude vyhlazeno pokušení a dokud veškeré náboženství nebude než Boha jediného: však přestanou-li, Bůh zajisté dobře pozoruje skutky jejich.“

Korán 3:110 – Rod Imránův

„Vy jste národ nejlepší, jenž kdy povstal mezi lidmi; vy přikazujete vhodné, zakazujete zavrženíhodné a věříte v Boha. A kdyby uvěřili vlastníci Písma, bylo by to pro ně lepší; jsou sice mezi nimi věřící, avšak mnozí z nich jsou hanebníci.“

Korán 9:71 – Pokání

„Věřící muži i ženy jsou si navzájem přáteli: nabádají k dobru a zabraňují špatnostem: zachovávají modlitbu a dávají povinnou almužnu: a poslušni jsou Boha a proroka jeho: nad těmito slituje se Bůh, neboť Bůh zajisté jestmocný a moudrý.“

Tvrdí totiž, že džihád je to, co napomáhá celé ummě na cestě boží, a tím přibližuje islám světu, což označuje jako velmi prospěšné. Poukazuje na to, že mezi konceptem ummy a konceptem džihádu je úzké pouto, proto obě zahrnuje pod doktrínu přikazování toho, co je správné a

⁵ SMOLA, Karel: Komparace dvou zásadních ideologických hnutí v současné islámské vlně radikalismu: muslimské bratrstvo a wahhábismus – diplomová práce, Praha, Vysoká škola Cevro institut, 2019

vhodné, a zakazování toho, co je špatné, nesprávné a zavrženíhodné. Tato doktrína nese název hisba. Pokud tedy přistoupíme na to, že džihád je součástí hisby, tak se automaticky stává povinností, tudíž šestým pilířem víry.

Důležití je vést v patrnosti Ibn Tajmíjův postoj k situacím, za jakých podmínek a proti komu je možné a nutné vést džihád. Džihád je pro muslima povinností zcela jednoznačně pozitivní. Účelem je posilovat individuální a kolektivní zbožnost a rozšiřovat ummu. Nezáleží na tom, zda se jedná o obrannou či útočnou válku, záleží na úmyslu, který je pro věc boží, jiný důvod věrouka nepřipouští. Dle dnešních radikálních interpretací se dá džihád považovat za vřelé plnění náboženských povinností.

Je na místě si klást otázku, kdo je nepřítel islámu. Může to být ten, kdo brání šíření islámu nebo brání ummě naplňovat doktríny hisby, dále odpadlíci od víry a pokrytci. Také o Mongolech se vyjadřoval nelichotivě, jelikož v jeho dobách ohrožovali islámský svět.

Jeho kritice neunikl ani chalífa, způsob vlády i kvalita vládnutí mu přišla směšná. Zastával přesvědčení, že chalífa je nelegitimní, jelikož se přičí božskému zákonu, šarií, a má být svržen. Toto tvrzení opíral o svou náboženskou autoritu. Zpronevěra vůči šarií je nakonec jediná legitimní rebelie vůči vládci. Dokonce tvrdí, že i tyran nebo diktátor, pokud se ovšem drží náboženských předpisů, je v posledku lepší pro dobro celé náboženské obce než riskovat vzpouru a následný chaos, bezvládí, rozvrat a bratrovražednou válku mezi muslimy.

Ibn Tajmíja pravil, že pokud by muslimové nemohli žít podle islámu, tak musí odejít, dále důrazně pronesl, že je zapovězeno napomáhat komukoliv v boji proti muslimům, ale současně tito pomahači nejsou pokrytci. Dokonce argumentuje tak, že pokud muslim praktikuje svou víru v prostředí, kde je to pro něj obtížnější, tak jeho víra je namáhavější, ale on tím získá mnohem větší zásluhy.⁶

2.3 Wahhábismus

Hnutí a myšlenky Ibn Tajmíji se rozplynuly do mnoha směrů. Jedním z nich je právě wahhábismus, jedná se o sunnitskou denominaci nebo odnos salafismu, která nese pojmenování po svém zakladateli Mohamedovi Abdulwahábovi. V současné Saudské Arábii, lze tvrdit, že wahhábismus se stal státním náboženstvím a ideologií. Jeho zaměření je přísnost v dodržování náboženských nařízení výkladů Koránu a Sunny. Jde o návrat k ideálům a společenským pořádkům, které údajně existovaly v dobách proroka Mohammeda. Mezi klíčové aspekty patří jedinnost boží (tawhíd) a odpor proti novotám (bidá).

⁶ AŠ-ŠAHRASŤÁNÍ, Muhammad: Kniha náboženských a filozofických sekt a škol, Praha, Academia 2021, ISBN 978-80-200-3233-1

Muhammad Ibn Abdul Waháb je náboženský buditel, jenž se narodil počátkem 18. století v Nadžu, do rodiny islámských soudců patřících pod hanbalovskou právní školu. Navázal na ideologii významného středověkého islámského učenice Ahmada Ibn Tajmíju.

Abdulwaháb absolvoval náboženské vzdělání na školách v Medině a Basře. Následně pak cestoval po islámském světě. Konstatoval, že realita islámského světa je zcela jiná, než jaká byla za doby proroka Mohammeda.⁷

Z jeho úhlu pohledu byl islám v hlubokém úpadku, byl přesvědčen, že muslimové pokřivili Boží slovo, které jim bylo sesláno Alláhem a sepsané jako Korán. Pohoršoval se nad soudobým mravním a náboženským úpadkem a politickou praxí tehdejšího chalífátu pod vedením Osmanské říše.

Při svých cestách si samozřejmě povšiml, a velice ho to pohoršovalo, že islámská praxe byla kontaminována a znečištěna, jednak před islámskými zvyky, nebo neislámskými zvyky, které prosákly do lidového islámu.

Je jím myšleno zejména navštěvování muslimských mrtvých, modlitby k nim, oslavy různých významných událostí ze života Muhammedova a jejich neislámský étos. Abdulwaháb evidoval polyteistické až animistické projevy zbožnosti, předměty uctívání byly totiž hroby, stromy, jeskyně, hory, a dokonce existoval i kult svatých. Rozmohl se tanec, zpěv a další neřesti, které Abdulwahába přivedly na myšlenku, že stav muslimské obce je tristní, že muslimové jsou muslimy pouze nominálně, ale fakticky již dávno odpadly od islámu a stali se bezvěrci.

Těžiště nápravy se prakticky nemělo dotknout teologie, ale hlavně mělo směřovat k praxi, či spíše k purifikaci praxe, vše neislámské bylo třeba vymýt a očistit tak víru v jediného Boha (tawhíd) a odvrhnout pak vše, co se neoprávněně k Bohu přidružuje (širk).

Jeho činnost začala nejinak než kázáním, prvně se veřejně projevil v Basře, nicméně, jeho reformátorské snažení nebylo pochopeno a přijato, proto se přestěhoval blízko Rijádu. Současně se také stal soudcem, neboť jeho otec zemřel a on ho v této funkci následoval, nicméně tato kombinace horlivosti, až fanatické, naroubované na hanbalovskou právní školu mu nezískalo mnoho stoupenců. Soudil přísně a bez kompromisů, což budilo naštvanost a odpor obyvatel. Avšak ani to ho neobměkčilo, naopak sám sebe utvrdil v tom, že je pravý reformátor a obnovitel. Hrstkou svých stoupenců tituloval umma a svůj odchod z profese nazval hidžra, čímž vytvořil paralelu svého života s životem proroka Muhammada.

Na novém působišti přešel od slov k činům, jeho touha po očištění islámu vedla k nevyhnutelné praxi tawhídu. Nechal pokácet posvátný strom, zničit uctívanou hrobku a nechal ukamenovat ženu, označil ji za nevěrnici. Tímto opět překročil hranici tolerovatelného a byl vykázán, doputoval do oázy Diríja v Nadždu, kde měla panství rodina Saudů. Tehdejší vládce Mohamed Saud pochopil, že nové obrozené hnutí plné agrese vůči všem druhům nevíry, by se dalo

⁷ SMOLA, Karel: Komparace dvou zásadních ideologických hnutí v současné islámské vlně radikalismu: muslimské bratrstvo a wahhábismus – diplomová práce, Praha, Vysoká škola Cevro institut, 2019

využít k jeho záměru, a protože byl ambiciózní a dobovačný, ucítil příležitost nové hnutí naroubovat na své plány a tím by jeho dobovačné tažení získalo punc svaté války, myšleno proti bezvěrcům a odpadlíkům, džihád.⁸

Uzavřeli tedy mezi sebou přísahu. Saudi přísahali, že budou chránit a šířit wahábistické hnutí, přísně ho vynucovat a že svou vládu založí na Koránu. Abdulwaháb slíbil, že novému zřízení dodá legitimitu. Takto se ustanovil wahhábismus jako hnutí, kde Abdulwaháb měl v dikci jeho duchovní stránku, a naopak Saudové se stali vojevůdci a státníky. Poté již nic nebránilo vyhlásit džihád, bezvěrců a odpadlíků, Turky a Peršany nevyjímaje, sjednotit kmeny a vytvořit teokratický stát pod vedením Saudů, protože po smrti Abdulwahába, se veškerá moc, jak politicko-vojenská, tak duchovní, přesunula do rukou Saudů.

Obr. 9: Vlajka KSA: text vyznání víry (šaháda) a meč (symbol šíření víry) Obr. 10: král ibn Saúd

Ideologie Wahhábismu

Jak již bylo řečeno, ideologie wahhábismu je založena na učení Abdulwahába, která stanovuje dvě základní osy. Jedním z nich je kult jediného Boha (tawhíd) a odmítnutí všeho dalšího k uctívání jako širk, kdy širk je chápán jako zpochybnění, či lépe vyrušení islámu a tawhídu.

Abdulwaháb tvrdí následující, bezvěrec je ten, kdo sice uznává tawhíd, ale odmítá modlitbu, taktéž ten, kdo sice uznává tawhíd a modlitbu, ale neuznává platbu zakátu (náboženské daně), dále ten, kdo vše výše napsané uznává, ale zapovídá púst nebo zavrhuje pout' do Meky. Nevěřící je také ten, kdo praktikuje vše zmíněné, ale popírá možnost vzkříšení z mrtvých i u takých není život ani majetek pod ochranou.

Abdulwaháb se řadil k mudžtahidům, což jsou učenci, kteří svou argumentaci opírají o Korán a Sunnu, jeho díla jsou plná odkazů na tyto dva základní zdroje víry. Podstatné jsou zejména tři knihy, první z nich se jmenuje Kniha o monoteismu, další knihou je Odhalení Mýlek a poslední knihou jsou Tři principy. V obecné rovině lze o těchto knihách říci, že jejich

⁸ ŽUPEK, Pavel: Salafitský islám, Praha, ACADEMIA 2015, ISBN 978-80-200-2487-9

argumentační hledisko se zaobírá čistotou monoteismu a kultu a na rozdíl od ibn Tajmíji, se nepouští do žádné vyšší teologie, jako jsou boží jména a vlastnosti boží, jako další jednotící hledisko společné pro všechny tři knihy je styl psaní. Abdulwaháb je totiž psal velice úsporným, stručným, simplifikovaným slohem. Jako nejpravděpodobnější důvod toho, proč to takto psal je, že texty sloužily jako koncept, pro jeho kázání nebo pro disputace s posluchači.⁹

Díla Abdulwahába

Knihy o monoteismu je založena na předpokladu, že důvod, proč Bůh stvořil lidstvo, je ten, aby jej uctívalo. Z toho vyplývá, že člověk má vůči Bohu povinnost, a tou je uctívat Boha, a to pouze Boha, nic dalšího se nesmí přidávat neboli přidružovat. Rozděluje tři druhy širku, Malý širk, tím je myšleno pokrytectví a ostentativní dávání své víry na obdiv. Velký širk je mnohem vážnější provinění, myslí tím klanění se a kladení objetí, něčemu jinému než Bohu, dále klanění se mrtvým a jejich hrobům, kdy se dovoláváme jiné skutečnosti než Boha, využívání prostředků a prostředníků, víra ve věštce, v kouzla, v ochranné amulety a talismany. Magie je v očích Abdulwahába dokonce tak moc závažná, že za ní stanovuje trest smrti, který je mimochodem v Saúdské Arábii platný i do dnešních dnů.¹⁰

V dalších svém díle, v Odhalení Mýlek, se Abdulwaháb věnuje muslimské společnosti, konstatuje, že v jeho dobách je islámská společnost v hlubokém úpadku, který nemá obdoby, zmiňuje rysy barbarství a ignorance. Jeho kritika je tak silná, že píše, jak moc je ignorance a přidružování závažné, že předčí i dobu před prorokem Muhammedem a před sesláním Koránu.

Ve třetím díle Tři principy, Abdulwaháb vykládá verš Koránu:

„Alf lám mím sád! Toto je Písmo, které ti bylo sesláno – nechť není v hrudi tvé ohledně něho obavy žádné abys jím varoval a aby bylo pro věřícím připomenutím. Následujte to, co bylo vám sesláno od Pána vašeho, a nenásledujte jiných pánů vedle Něho! Jak málo si to připomínáte! Kolik měst jsme již zahubili! Přísnost Naše je zastihla za noci anebo za poledne. A když postihla je přísnost Naše, zmohli se jedině na zvolání: „Věru jsme byli nespravedliví!“¹¹

⁹ MENDEL, Miloš: Džihád-islámské koncepce šíření víry, Brno, Atlantis 2010, ISBN 978-80-7108-316-0

¹⁰ BERÁNEK, Ondřej: Saúdská Arábie: Mezi tradicemi a moderností: domácí politika, safijská ideologie a zahraniční vztahy, Praha, Volvox Globator 2007, ISBN 978-80-7207-647-5

¹¹ MENDEL, Miloš: Hidžra-náboženská emigrace v dějinách islámských zemí, Praha, Orientální ústav AV ČR 2006, ISBN 80-85425-58-0

Obr. 11: Ibn 'Abd al-Azíz ÁI Šejch, ibn 'Abdulláh (nar. 1940) - současný velký muftí KSA. Proslavil se prohlášením, že „všechny kostely na Arabském poloostrově musí být zničeny.“ Staví se striktně k zahalování muslimek.

2.4 Muslimské bratrstvo

(arabsky الإخوان المسلمون, al-ichwán al-muslimún)

Pro Muslimské bratrstvo je typická koexistence politiky a náboženství. Stejně tak i pro její symbol Hassana al-Bannu¹², pro kterého byla politika a náboženství prakticky synonymem. Členové bratrstva byli povzbuzováni, aby při konfrontaci zastávali právě tento názor.

Ideologický rámec Hassana al-Bannu byl vytvořen krátce po vzniku jeho islámské organizace. Roky 1932-1933 jsou východiskem pro vznik islamistické ideologie. Al-Banna byl již dlouho před vytvořením bratrstva dobře integrován v muslimské komunitě. Po ukončení svých studií, se stal učitelem arabštiny a začal kázat mládeži, dvakrát týdně přednášel v mešitách. Používal velmi netradiční metody k oslovování mladých Egyptanů, takto se v roce 1928 vynořilo Muslimské bratrstvo. Organizace začala pomáhat, například tím, že přivedli elektřinu do menších vesnic, zakládali zdravotní kliniky a instituce. Kladli důraz na morální učení, recitaci Koránu a studium Mohammedova životopisu. Jak organizace expandovala, začalo být Muslimské bratrstvo označováno jako stát ve státě.¹³

Počátkem třicátých let bylo vybudováno mnoho poboček, mezi neznámější patří al-Jihaz al Sirri, tajný a elitní sbor Muslimského bratrstva. Organizace se rozšiřovala čím dál více, masivně

¹² Hassan al-Banna – šejch či aktivista, který se díky své houževnatosti a náboženským přesvědčením stal přední postavou Muslimského bratrstva. Al – Banna měl své islámské zásady, které toužil uskutečnit, plánoval založení nového islámského království. Dva roky po svém manifestu byl zavražděn, pravděpodobně na příkaz egyptského krále. Měl mnoho následovatelů a stal se z něj jeden z nejvlivnějších muslimských teologů 20. století.

¹³ LIA, Brynjar: The Society of the Muslim Brothers in Egypt: the rise of an Islamic mass movement 1928-1947, England: Ithaca Press 1998, ISBN 0863723144

rostla, vznikaly školy, mešity a oddělení Bratrů se objevovalo až v Maroku, Súdánu, Sýrii i Palestině. Což vedlo k popularizaci napříč zeměmi.

Ústředním bodem ideologie Hassana al-Banny bylo vybudování morálního řádu, postaveném na tom, čemu věřil, že je opravdový islám. Během třicátých let se jeho morální reformismus rozvinul o myšlenku sjednocení všech muslimů pod stejnou vlajkou, národem a identitou. Pro al-Bannu bylo čiré náboženství bez příslibu islámského, politického, sociálního či ekonomického aktivismu kontraproduktivní a nemělo žádnou hodnotu. Neúčast v politickém islámu byla brána jako džahilíja, neislámské a pohanské, jelikož islám je náboženství kolektivní a státní.

Cílem Hassana al-Banny bylo odstranění politických stran, zajištění budoucnosti džihádu, chalífát musí být ustanoven a soukromé vlastnictví je třeba vymýtit ve prospěch veřejného. Dále zmiňuje bičování za prostituci, kriminalizaci, požívání alkoholu a drog. Divadla a kina musí být cenzurována, rádio bude vedeno v souladu s výkladem Koránu, nastane netolerování neislámské literatury, ženy a muži musejí být segregováni a kontakt nelze tolerovat. Zkráceně vypuzení cizí síly z Egypta a vytvoření nového islámského státu přísným řádem.

Obr.12: Hasan Ahmad Abdurráhmán Muhammad al-Banná as-Sá'atí(1906-1949)

Obr. 13: Znak muslimského bratrstva v Egyptě

Sayyid Qutb

Muž, který se nikdy nepovažoval za vůdce islámského hnutí, spíše sám sebe chápal jako vášnivého posla islámu. Tak jako al-Banna věřil, že muslimové zapoměli na své předky a kulturní dědictví. Nesouhlasil s arabským nacionalismem, v té době propagovaným prezidentem Násirem. Radikálem se však stal při svém vstupu do dříve zmíněného Bratrstva, své komunitě přispěl řadou islamistických děl. Po pokusu o atentát na prezidenta Násira, byl on i spousta Bratrů zatčeni, vězněni a v některých případech i mučeni. Byl popraven v roce 1966 egyptskými úřady.¹⁴

Tvrdil, že islám zná pouze dva druhy společností, islámskou a neislámskou (džáhilíja). Qutb si vyhradil islámskou společnost pro ty, kteří následují islám ve víře a způsobech uctívání, v zákonech, v morálce a chování. Všichni ostatní jsou takfír, exkomunikováni. Netoleroval kompromis, buď společnost byla islámská, nebo ne. Qutbova ideologie se vyvíjela v období Bratrstva v 50. letech a islamistickým oživením v 70. letech, Qutb vyčníval, jako hlavní islámský hlas v arabském světě.

Cílem Sayyida bylo oživit islám ve všech aspektech života, nastavit řád a udělat islám exkluzivním. Qutb a jeho nová generace stoupenců měli vystavět nové společenství na popelu současného nacionalismu, jako učinil prorok Muhammed před staletími. Také se nechal slyšet, že hlavním cílem je změnit praktiky zkažené společnosti v samotných kořenech, protože svět, v němž žijeme je v rozporu s Alláhem, nejvyšším Stvořitelem. Za důležitý považoval džihád, dle něho to byla definitivní strategie k dosažení Boží svrchovanosti pro lidstvo.

Věřil, že islám má právo a důvod vládnout, má právo ničit všechny překážky, „osvobodit“ lidské bytosti od jedovatých a nečistých vlivů, které narušují lidskou povahu a omezují lidskou svobodu.¹⁵

Obr.14: Sajjid Qutb (1906-1966)

¹⁴ SOAGE, Ana, Belen: Hasan al-Banna and Sayyid Qutb: Continuity or Rapture?, Hartford Seminary 2009, str. 296, dostupné z <https://researchgate.net/publication/230363526> Hasan Al-Banna and Sayyid Qutb Continuity or Rapture

¹⁵ KEPPEL, Gilles, Jihad: The Trail of Political Islam, Harvard University 2002, ISBN 978-0674010901

3 SOUČASNÝ SALAFISMUS

Vzhledem k bohatství konzervativních režimů, především saúdského, salafija v rámci šíření víry vytvořila síť mešit a islámských kulturních středisek po celém světě, stojí za vznikem mnoha charitativních organizací, které její ideologii dále šíří. Salafisté zakládají vlastní programy, rozhlasové stanice, šíří svůj propagační materiál i on-line, i v tištěné podobě. Rozdávají výtisky Koránu zdarma v různých jazycích s vlastním výkladem, nechávají překládat salafistickou literaturu do různých jazyků. V muslimských zemích salafisté skupují vydavatelství, kde posléze tisknou pouze knihy odpovídající své ideologii a snaží se zvýšit svůj vliv i tam, kde muslimové po staletí vyznávali zcela jiný islámský proud.

Nebezpečí spjatá s „vývozem“ salafije do nemuslimských zemí, včetně Evropy jsou obrovská. Průzkumy ukazují, že islámská literatura šířená v Evropě je z převážné části právě salafistická, tato ideologie ovládá i internet, každý salafistická šejch má své vlastní webové stránky, obsahující jeho fatwy, přednášky a kázání. Saudská Arábie dále nabízí stipendia na Islámské univerzitě v Medíně studentům z celého světa, kdy ti se po absolvování vracejí jako islámští misionáři do svých domovských zemí, kde pak za plat z KSA hlásají salafistický islám.

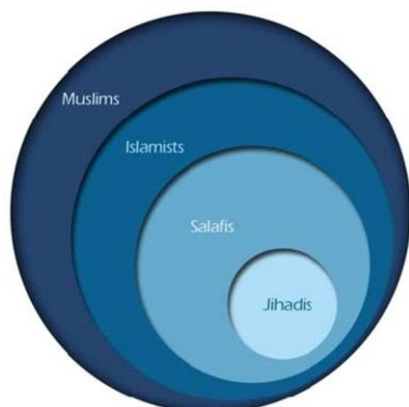

Obr.15: Ředitelství pro vědecký výzkum, náboženské výnosy, výzvu a řádné vedení (Idárat al-buhúth al-‘ilmíja wa ‘l-iftá’ wa ‘d-da’wa wa ‘l-iršád)

Obr. 16: Světová islámská organizace pro pomoc (Haj’at al-ighátha ‘l-islámíja ‘l-‘álámíja, International Islamic Relief Organization) - po 11. září 2001 vyšetřována pro finanční pomoc teroristickým skupinám

Od devadesátých let dvacátého století se salafistická ideologie, zpočátku ve své více méně nenásilné formě, začala prosazovat v západní Evropě. V Rakousku to bylo spojeno s příchodem emigrantů v důsledku válek v Bosně a v Čečensku, ve Velké Británii salafisté získali hlavně druhou generaci muslimů z jižní Asie či konvertity.

Obr. 17: Ilustrativní znázornění velikosti světové saláfistické komunity v poměru k počtu muslimů, islamistů a džihádistů.

Ve zprávě z ministerstva vnitra SRN se již v roce 2014 hovoří o salafismu jako o extremistické subkultuře, v níž jednotlivci hledající smysl života, nachází řád a získává pocit nadřazenosti nad okolním světem. Právě v Německu, podobně jako v jiných západoevropských zemích se jasně ukázalo, že není moudré spokojit se s tím, že není explicitně vyzýváno k násilí. Někteří salafističtí šejchové v rámci šíření islámu v Německu sice otevřeně nehlásali násilí, ale někteří jejich posluchači se během velmi krátké doby zradikalizovali do té míry, že připravovali a v některých případech i dokonali spáchání teroristického útoku. Jedním ze známých německých salafistických imámů je Saláhuddín, Abú Hamza, vlastním jménem Pierre Vogel, působící v organizaci „Einladung zum Paradies“, šířící islámskou výzvu v Německu.

Obr. 18: Saláhuddín, Abú Hamza, vlastním jménem Pierre Vogel (nar. 20. 7. 1978) je německý saláfistický imám, působící v organizaci „Einladung zum Paradies“, šířící islámskou výzvu v Německu.

Shora zmíněnou salafistickou ideologii lze vysledovat i v ryze českém prostředí a můžeme ji dokumentovat na případu bývalého pražského imáma Samera Shehadeha, který spolu se svým bratrem a jeho manželkou byli nepravomocně odsouzeni za účast na teroristické skupině a

financování terorismu. Konkrétně se jedná o to, že Samer Shehadeh poslal svého bratra a jeho manželku bojovat k teroristické organizaci Džabhat an-Nusra v Sýrii.

Obr. 19: Sámer Shehadeh, jeho bratr Omar a manželka Omara Fátima Hudková

V životním příběhu Samera Shehadeha můžeme najít mnohé styčné plochy s příběhy podobně radikalizovaných osob v zahraničí. Narodil se v České republice, pochází z dobře situované rodiny, přičemž oba rodiče byli vzdělaní sekulární Palestinci. V dětství žil on, jeho dva bratři i rodiče sekulárním způsobem života. Podle svědectví bratra se Samer začal o náboženství zajímat až přibližně ve svých 18 letech. Vyrůstal v nemuslimské společnosti v České republice, navštěvoval české vzdělávací instituce. Skutečnost, že se vyznávajícím muslimem v podstatě stal až kolem své plnoletosti, nabízí do jisté míry i srovnání s novými konvertity k islámu.

Zásadním zlomem v jeho životě se stalo bezesporu studium islámské teologie, nejprve rok v Jordánsku, a poté na islámské univerzitě v saudské Medíně, tedy náboženském centru nedílně spjatém se salafismem a také s jeho šířením. Samerovi zde bylo poskytnuto stipendium. Po návratu domů se stal muslimským misionářem, který za plat z ministerstva KSA šíří salafistická islám ve svém rodném jazyce. Samer se stal imámem muslimské obce v Praze. V rámci své činnosti učil náboženství, kázal v mešitě, byl členem Islámské komise pro rodinu, která se specializovala na šari'atská rozhodnutí z oblasti rodinného práva, především se jednalo o svatby a rozvody podle islámského práva, které náš právní systém neuznává.

Poté co začal mít problémy v muslimské komunitě, začal postupně uveřejňovat na internetu různé problematické příspěvky. Roztržka mezi ním a jinými muslimy vyvrcholila zprávou, kterou rozeslal muslimům 10. srpna 2016, v níž reagoval na skutečnost, že někteří z nich chtějí projevit svůj nesouhlas s terorismem páchaným ve jménu islámu a vyjádřit sounáležitost s křesťany v kostele na náměstí Jiřího z Poděbrad v Praze.

„Důležité upozornění!! Byl jsem v šoku, když mě jeden bratr upozornil na to, že v programu akce plánované na tuto středu v Praze stojí, že někteří muslimové budou přítomni během křesťanské bohoslužby v kostele. Upozorňuji všechny muslimy a muslimky, že takové jednání hraničí s odpadlictvím od víry, protože křesťanské bohoslužby vždy obsahují tu nejhorší formu přidružení, tzv. velký širk. Nehleďte na další věci v programu, které jsou daleko za hranicemi toho, co je nám v islámu povoleno. Kdo věří v Alláha a v Soudný den, ať se této akce neúčastní.

Alláh mi budiž svědkem, že jsem před tím varoval. Samer Shehadeh. Rozešlete prosím dál a varujte muslimy.

V této zprávě tedy na přítomnost muslimů při křesťanské bohoslužbě nazírá jako přidružování, tedy narušení jednosti Boží, a dokonce varuje před odpadlictvím od víry, které islámské právo považuje za jeden z nejtěžších zločinů, a z nějž podle většiny právních interpretací hrozí provinilci trest smrti.

Proces Shehadehovi radikalizace vyvrcholil shora uvedeným skutkem, za nějž byl pravomocně odsouzen pro trestný čin účast na teroristické skupině a financování terorismu. Ve veřejném hlavním líčení dne 7. ledna 2020 svou vinu v obou bodech obžaloby přiznal, a navíc ve své obhajobě vysvětlil všechny šari'átské důvody, které ho k uvedenému jednání vedly. Výslovně uvedl, že se cítí hrdý na vše, co udělal, protože podle svého přesvědčení jednal jako správný muslim.

Výslovně také uvedl, že je povinností každého muslima pomoci bratrům a sestrám ve víře proti nepříteli, tedy nepříteli islámu. Proto v případě, kdy nevěřící napadnou muslimy, je povinností každého zdravého muslima jít jim na pomoc, zúčastnit se džihádu, tedy stát se mudžáhidem. Tato povinnost podle něj nastala právě v Sýrii.

Shehadeh během předmětného soudního přelíčení uvedl „*Soudy, které nevládnou podle šari'y, pro mě nejsou soud, a to o čem váš soud rozhodne, že je zločin, pro mě nemá žádnou váhu, já jsem se podle koránu, islámu žádného zločinu nedopustil*“

4 ZÁVĚR

Na závěr bych chtěla shrnout výše zmíněné myšlenky, přesvědčení a zamyslet se nad důsledky jejich stálého trvání v celosvětové společnosti.

Ve své práci jsem popsala formování ideologie salafismu napříč dějinami, vyvíjel se hned při samém počátku islámské víry a už tenkrát ovlivňoval budoucí generace. Jak píše, jedním z prvních radikálů byl Ahmad ibn Hanbal, který ovlivnil mnoho dalších stoupenců a buditelů. Kdysi muž jménem Abú Dawúd pronesl, že v každém století bude seslán obnovitel islámu, díky němuž se otevře cesta idžtihádu. A jak jsme se přesvědčili, skutečně tomu tak bylo, otázkou už pouze zůstává, do jaké míry byl muslimskému lidu zajištěn lepší život.

V každém zmíněném období se vždy našla přední náboženská postava, často navazující na myšlenky předchozího teologa a myslitele, do detailu shodné nebyly, a to z prostého důvodu, každý z nich byl k radikálnímu pohledu na víru donucen okolnostmi. Důležité je však poznamenat, že jádro přesvědčení bylo vždy stejné – touha po očistě. Ať už za Ibn Tajmíji, kdy byl Blízký východ ohrožován Mongoly, a právě Tajmíja se obával zániku říše či nadvlády nájezdníků. Nebo jeho následovníka Abdula Wahába, který byl znechucen tehdejší společností a jeho praxe a postoj se zamlouvaly Mohamedu Saudovi. Který situace a horlivého muže využil k utvoření svého vlastního náboženského státu Saudské Arábie, existující do dnešních dnů spolu s notoricky známým wahhábismem tzv. odnoží salafíji. Naopak Muslimské bratrstvo jako hrozbu bralo kolonialismus, obávali se pádu chalífátu a Západ byl pro ně nepředstavitelným rizikem. Vytvořilo znatelně političtější islámskou teologii, než je wahhábismus, jenž je tradiční a zakládá si na vzdělání, kázání či dobývání.

V dnešní době je náš svět zužován všemi náboženskými dogmaty a cíli radikálů, kteří vychází z postojů salafíjských či wahhábských teologů. V celém světě vidíme nenávistné chování vůči jiným náboženstvím a ateistům. Na Blízkém východě můžeme být svědky čisté nenávisti muslima proti muslimovi, a to jen proto, že jiný zastává přesvědčení odlišného učence. Ženy, které žijí v islámské komunitě, v nejhorším případě v ortodoxní islámské komunitě, jsou brány jako méně cenné, nemohou studovat, realizovat se, mít vlastní názor, zkrátka plnohodnotně žít. Děti jsou odmala vychovávány v názorech otců a pomalu lze sledovat formování další generace stvořené k realizaci boje proti nevěřícím.

Šíření salafíji se rapidně rozrůstá, internet je plný propagačních materiálů, bezplatné výtisky Koránu se salafíjským komentářem jsou volně komukoliv k dispozici. Její cíl je zřejmý, šířit nepřátelství k Západu a islamizovat svět. Existuje mnoho organizací, které salafismus podporují např. Světová islámská organizace pro pomoc – po 11. září vyšetřována pro finanční pomoc teroristickým skupinám, Al-Haramajn – financování teroristické činnosti v Indonésii a mnoho dalších.

Salafismus se zkrátka stal ideologickou základnou naprosté většiny současných teroristických islamistických sunnitských organizací. Salafismus jako ideologie zahleděná do minulosti odmítá výdobytky moderní společnosti, odmítá jiné zákony, než je šari'a. Ideologie se začala vyvíjet do muslimských i nemuslimských zemí z KSA, a to v rámci misionářské činnosti.

V dnešních dnech zůstává otázka radikalizace zcela nevyřešena, ze strany mnoha států zde chybí jasná a ucelená koncepce, jak s takovými radikalizovanými osobami pracovat, tedy snažit se je nedostat do situace, kdy se z nich stávají extremisté, respektive teroristé. Tato cesta je zcela neprobádaná, není zde instituce, která by se tímto problémem zaobírala a snažila se takové radikalizované osoby „dostat zpět“ mezi běžné občany státu. Tato situace byla v minulosti podpořena i bezbřehým uplatňováním náboženské svobody, kdy i v České republice vyrostly osoby, které budovaly a budují nesnášenlivé formy náboženských směrů ve světle náboženské svobody.

Cílem této práce bylo seznámit více lidí s touto problematikou, pokusit se vysvětlit její postoje, její stvořitele a slepé následovatele. Salafismu a všem radikálním větvím islámu svět čelí už po staletí, avšak až v dnešní době nabývají vysoké popularity. Dle mého je totiž potřeba rozlišovat mezi „neškodnými“ věřícími a fanatiky, jenž pro očistu islámu udělají cokoliv. Islám jako takový měl ucelovat komunitu, sdružovat občany a podporovat vědění, nikoliv brát a ohrožovat životy. Jak jsme se ale přesvědčili, stačí nesprávný výklad slov Božích z Koránu a děje se pravý opak.

5 POUŽITÁ LITERATURA

- AŠ-ŠAHRASŤÁNÍ, Muhammad: Kniha náboženských a filozofických sekt a škol, Praha, Academia 2021, ISBN 978-80-200-3233-1
- BERÁNEK, Ondřej: Saúdská Arábie: Mezi tradicemi a moderností: domácí politika, safijská ideologie a zahraniční vztahy, Praha, Volvox Globator 2007, ISBN 978-80-7207-647-5
- GOPAL, Jaya: Islám, Praha: Naše Vojsko 2017, ISBN 978-80-206-1653-1
- IBN HANBAL, Imám, AL-BARBAHÁRÍ, Imám: Základy islámu a jejich výklad, Pstruž:Lukáš Lhoťan 2021, ISBN 978-80-88352-06-8
- KEPEL, Gilles, Jihad: The Trail of Political Islam, Harvard University 2002, ISBN 978-0674010901
- LIA, Brynjar: The Society of the Muslim Brothers in Egypt: the rise of an Islamic mass movement 1928-1947, England: Ithaca Press 1998, ISBN 0863723144
- MENDEL, Miloš: Džihád-islámské koncepce šíření víry, Brno, Atlantis 2010, ISBN 978-80-7108-316-0
- MENDEL, Miloš: Hidžra-náboženská emigrace v dějinách islámských zemí, Praha, Orientální ústav AV ČR 2006, ISBN 80-85425-58-0
- ŘEHÁKOVÁ, Marie: Salafismus v Německu, diplomová práce, Plzeň, ZČU, Fakulta filozofická, 2015
- SMOLA, Karel: Komparace dvou zásadních ideologických hnutí v současné islámské vlně radikalismu: muslimské bratrstvo a wahhábismus – diplomová práce, Praha, Vysoká škola Cevro institut, 2019
- SOAGE, Ana, Belen: Hasan al-Banna and Sayyid Qutb: Continuity or Rapture?, Hartford Seminary 2009, str. 296, dostupné z <https://reserchgate.net/publication/230363526> Hasan Al-Banna and Sayyid Qutb Continuity or Rapture
- ŤUPEK, Pavel:Salafitský islám, Praha, ACADEMIA 2015, ISBN 978-80-200-2487-9

6 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Badr, 'Abd ar-Razzáq al-'Abbád – ukázka tradičního vzhledu.....	7
Obr. 2, 3, 4: Salafisté – rodina, výchova a oblékání.....	8
Obr. 5, 6: Korán.....	8
Obr. 7, 8: Ukázka Sunny.....	9
Obr. 9: Vlajka KSA: text vyznání víry (šaháda) a meč (symbol šíření víry).....	15
Obr. 10: král ibn Saúd.....	15
Obr. 11: Ibn 'Abd al-Azíz Ál Šejch, ibn 'Abdulláh (nar. 1940) - současný velký muftí KSA. Proslavil se prohlášením, že „všechny kostely na Arabském poloostrově musí být zničeny.“ Staví se striktně k zahalování muslimek.....	17
Obr.12: Hasan Ahmad Abdurráhmán Muhammad al-Banná as-Sá'átí(1906-1949).....	18
Obr. 13: Znak muslimského bratrstva v Egyptě.....	18
Obr.14: Sajjid Qutb (1906-1966).....	19
Obr.15: Ředitelství pro vědecký výzkum, náboženské výnosy, výzvu a řádné vedení (Idárat al-buhúth al-'ilmíja wa 'l-iftá' wa 'd-da'wa wa 'l-iršád).....	20
Obr. 16: Světová islámská organizace pro pomoc (Haj'at al-ighátha 'l-islámíja 'l-'álamíja, International Islamic Relief Organization) - po 11. září 2001 vyšetřována pro finanční pomoc teroristickým skupinám.....	20
Obr. 17: Ilustrativní znázornění velikosti světové saláfistické komunity v poměru k počtu muslimů, islamistů a džihádístů.....	21
Obr. 18: Saláhuddín, Abú Hamza, vlastním jménem Pierre Vogel (nar. 20. 7. 1978) je německý saláfistický imám, působící v organizaci „Einladung zum Paradies“, šířící islámskou výzvu v Německu.....	21
Obr. 19: Sámer Shehadeh, jeho bratr Omar a manželka Omara Fátima Hudková.....	22